

REZULTATI ANKETE UPCG

08.10.2007.

Unija poslodavaca Crne Gore je u septembru 2007. godine realizovala anketu među crnogorskim privrednicima, s ciljem identifikovanja uticaja rada inspeksijskih službi na poslovanje preduzeća. Na anketu je odgovorilo 186 preduzeća, članova Unije poslodavaca Crne Gore, po metodi "slučajan uzorak". Smatramo da je ovakav uzorak u potpunosti reprezentativan i da može poslužiti UPCG i široj javnosti za pregled postojećeg stanja i analizu u ovoj oblasti.

Rad inspeksijskih službi, iz perspektive poslodavaca, sagledan je i analiziran kroz 12 pitanja, odgovori na koje su omogućili donošenje određenih zaključaka u odnosu na različite aspekte rada inspeksijskih organa. Cilj UPCG jeste određivanje problema u radu preduzeća, vezano za potencijalne nepravilnosti u radu, kao i učestalost mjera kojima se sankcionišu te nepravilnosti. Takođe, Anketa je pokazala i odnos poslodavaca prema predstavnicima inspeksijskih službi, kao i njihovo viđenje rasprostranjenosti korupcije u ovim organima.

I – Tri pitanja ticala su se učestalosti kontrolisanja preduzeća i određivanja najaktivnijih inspeksijskih službi:

1. Najčešće kontrole preduzeća vrši Tržišna inspekcija (42,7%), zatim Inspekcija rada (31,25%) i zaštite na radu (12,5%). Anketa je pokazala da su rad drugih inspekcija i njihova kontrola neznatni u odnosu na prethodno pomenute.
2. Što se tiče učestalosti kontrola, ako jedne trećine anketiranih preduzeća (30,64%) izjavilo je da inspektori redovno kontrolišu jednom mjesečno, dok je skoro isto toliko preduzetnika (29,03%) reklo da je učestalost kontrola jednom u šest mjeseci. Više puta tokom sezone (16,12%) kontrolišu se uglavnom turističko-ugostiteljska preduzeća.
3. Po odgovorima preduzetnika, inspeksijska kontrola uglavnom traje do 3 sata (46,54%), dok 13,79% preduzetnika smatra da je trajanje kontrole nepredvidivo, tj. zavisi od inspektora.

II – Četiri pitanja obuhvatila su nepravilnosti u radu preduzeća, kao i mjere kojima se te nepravilnosti sankcionišu od strane inspeksijskih službi:

1. Tokom proteklih godinu dana, 61,67% poslodavaca izjavilo je da je njihovim firmama ukazivano na nepravilnosti u radu od strane inspeksijskih službi. Takođe, poslodavci izražavaju nezadovoljstvo činjenicom da su inspektori, po njihovim riječima, "obavezni da naplate mandatne kazne".

2. Većina nepravilnosti na koje je ukazano ticala se povreda zakona o trgovini i zaštiti potrošača (39,02%), kao i povreda zakona i propisa iz oblasti rada, zapošljavanja (21,95%).
3. Oko 85% firmi potvrdile su da su tokom proteklih godinu dana plaćali mandatne kazne zbog navodnih nepravilnosti u radu.
4. Oko 79% poslodavaca smatra da rad inspeksijskih službi nema ili rijetko ima preventivni karakter, tj. inspektori ne ukazuju na nepravilnosti u radu bez naplaćivanja mandatnih kazni ili pokretanja prekršajnih postupaka.

III – Pet pitanja Ankete odnosila su se na odnos poslodavaca prema inspeksijskim službama i njihov stav povodom rasprostranjenosti korupcije u ovim organima:

1. Oko 69% poslodavaca nije zadovoljno ponašanjem i profesionalnošću predstavnika inspeksijskih službi. Najčešći razlozi za ovakvo mišljenje, po riječima poslodavaca, su naplaćivanje kazni po svaku cijenu (25%), nekulturno ponašanje, neprofesionalnost i bahatost (16%).
2. Nešto manje od polovine anketiranih (41%) odgovorilo je da su bili suočeni sa slučajevima kada su inspektori na posredan ili neposredan način tražili poklon, novac i sl., što bi se moglo okarakterisati kao mito.
3. Oko 77% anketiranih koji su rekli da su se susretali sa naznakama korupcije kod inspeksijskih predstavnika smatra da je to česta, veoma česta ili čak redovna pojava, dok samo njih 23% smatra da se to može okarakterisati kao izuzetak.
4. Takođe, oko 68% anketiranih smatra da se inspektori ne pridržavaju uvijek zakona i odnosnih ovlašćenja.
5. Međutim, zapanjujući je, kontradiktoran i istovremeno simptomatičan procenat onih koji kao korektan karakterišu odnos svoje firme sa predstavnicima inspeksijskih službi – skoro 86%, dok ga kao lošeg vidi samo 10,34% poslodavaca.